

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.001.08.2020

Władysław Majewski
Prezes Zarządu
Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.
ul. Rybaki 31/35
87-100 Toruń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykorzystanie dotacji z budżetu środków UE na realizację Projektu „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń - III etap”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o., ul. Rybaki 31/35 87-100 Toruń ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Władysław Majewski, Prezes Zarządu, od 29 czerwca 2006 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Robert Elwertowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/17/2020 z 16 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str.1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Spółkę dotacji z budżetu środków europejskich na realizację Projektu „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń - III etap” nr POIS.02.03.00-0049/16 ³ w ramach działania 2.3 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko ⁴ na lata 2014-2020.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza planowania, przyznania i wykorzystania dotacji w 2019 r.;– kontrola wykonania wskaźników produktu i rezultatu;– analiza wniosków o płatność;– oględziny składników majątkowych powstałych w ramach Projektu. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Spółkę w 2019 r. dotacji na realizację Projektu „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń - III etap” współfinansowanego ze środków POIiŚ na lata 2014-2020.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że Spółka rzetelnie planowała środki niezbędne do realizacji zadań, a otrzymaną dotację wydawała zgodnie z przeznaczeniem. Spółka osiągnęła zakładane do końca 2019 r. wskaźniki produktu i rezultatu. Stwierdzona w toku nieprawidłowość nie miała wpływu na wykorzystanie środków.

¹ Dalej: „Spółka” lub „Beneficjent”.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: „Projekt”.

⁴ Dalej: „POIiŚ”.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

Celem Projektu było uzupełnienie działań prowadzonych w Toruniu w latach 2003-2013 w zakresie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta. Projekt składał się z sześciu kontraktów na roboty budowlane⁷ oraz sześciu kontraktów usługowych⁸. Okres realizacji Projektu wyznaczono na lata 2014-2023. 16 sierpnia 2016 r. Spółka zawarła z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁹ umowę o dofinansowanie¹⁰. Całkowity koszt realizacji projektu wynosił 139 714,0 tys. zł, z czego kwota 84 107,0 tys. zł stanowiła wydatki kwalifikowalne. Planowana dotacja ze środków UE wynosiła 71 491,0 tys. zł. W umowie o dofinansowanie określonych zostało pięć wskaźników produktu planowanych do osiągnięcia na koniec 2018, 2021 i 2023 roku:

- liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych w 2018 r. – 1 szt. (2018 r.);
- długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej – 2,35 km (2018 r.);
- długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej 21,2 km (2023 r.);
- długość wybudowanej sieci wodociągowej – 2,15 km (2018 r.);
- długość przebudowanej sieci wodociągowej – 11,3 km (2021 r.)

oraz wskaźnik rezultatu¹¹ bezpośredniego zakładany do osiągnięcia na koniec 2018 r. W latach 2018-2019 do umowy o dofinansowanie zawarto łącznie trzy aneksy¹². Ostatecznie całkowity koszt realizacji Projektu wyniósł 145 864,0 tys. zł, z czego 86 425,1 tys. zł stanowiły wydatki kwalifikowalne. Planowana dotacja ze środków UE wynosiła 73 461,3 tys. zł. W wyniku zawartych aneksów do umowy o dofinansowanie dodano również jeden wskaźnik rezultatu¹³ z terminem realizacji dla obu wskaźników do końca 2019 r.

(akta kontroli str. 13-16, 29, 61, 104, 114, 117)

Realizacja Projektu odbywała się zgodnie z założeniami merytorycznymi określonymi we wniosku o dofinansowanie oraz zgodnie z harmonogramem¹⁴. Do końca 2019 r. Spółka osiągnęła zakładane cele, szerzej opisane w dalszej części wystąpienia. Ogółem w ramach Projektu wydatkowano 45 113,4 tys. zł, z czego 36 349,9 tys. zł stanowiły wydatki kwalifikowane. Tym samym zaawansowanie finansowe¹⁵ Projektu wyniosło 42,1%.

(akta kontroli str. 143, 155)

Spółka otrzymywała, na wyodrębnione rachunki bankowe, środki w terminach i kwotach umożliwiających realizację Projektu. Analiza sześciu wniosków o płatność¹⁶ wykazała, że przekazanie dofinansowania z tytułu refundacji

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Kontrakt Z-1/W „Modernizacja Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Toruniu”; Kontrakt Z-2/W „Likwidacja osiedlowej oczyszczalni ścieków wraz z budową tłoczni ścieków, kanału tłoczniowego i wodociągu do OM Czerniewice”; Kontrakt Z-3/W „Wymiana sieci kanalizacyjnej i sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie miasta Torunia”; Kontrakt Z-4/W „Bezwykopowa modernizacja sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Torunia”; Kontrakt Z-5/W „Modernizacja kolektora B w Toruniu”; Kontrakt Z-6/W; „Rozdział kanalizacji ogólnospławnej - budowa kolektora deszczowego K-I w ul. Chrobrego w Toruniu”.

⁸ Z czego pięć dotyczyło pomocy technicznej, nadzoru nad realizacją robót i opracowania wniosku o dofinansowanie a jeden kontrakt dotyczył prowadzenia działań promujących i informacyjnych.

⁹ Dalej: „NFOŚiGW” lub „IW”.

¹⁰ Umowa nr POIS.02.03.00-00-0049/16-00.

¹¹ Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczeniu – 2 861 RLM (2018 r.).

¹² Tj. nr POIS.02.03.00-00-0049/16-01 z 20 lutego 2018 r.; nr POIS.02.03.00-0049/16-02 z 19 grudnia 2018 r.; nr POIS.02.03.00-00-049/16-03 z 4 października 2019 r.

¹³ Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonemu oczyszczania ścieków.

¹⁴ Wraz z jego aktualizacjami.

¹⁵ Według stanu na dzień 5 grudnia 2019 r., liczone dla wydatków kwalifikowanych.

¹⁶ Nr 12, 13, 14, 15, 16, 17 na łączną kwotę wydatków kwalifikowanych w wysokości 22 653,2 tys. zł.

następowało od ośmiu do 48 dni¹⁷, a płatności zaliczkowej od 15 do 25 dni¹⁸. W przypadku trzech wniosków o płatność Beneficjent przekroczył dopuszczalny termin, przewidziany w umowie o dofinansowanie, na złożenie do NFOSiGW poprawionego wniosku, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierzone nieprawidłowości*. Środki otrzymane przez Beneficjenta odpowiadały wielkościom zaplanowanym do pozyskania w harmonogramie płatności, tj. kwocie w wysokości 19 628,3 tys. zł¹⁹. W ramach złożonych wniosków o płatność, na realizację Projektu w 2019 r. wypłacono 19 722,7 tys. zł²⁰, z czego wykorzystano 13 554,6 tys. zł²¹, co stanowiło 61,1% środków zaplanowanych do pozyskania na 2019 r.

(akta kontroli str. 4, 55-56, 107, 139-142)

W 2019 r. środki przekazane z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i w terminach określonych w umowie o dofinansowanie. Nie naliczono odsetek w związku z nieterminowym rozliczeniem dotacji.

(akta kontroli str. 140)

W przypadku jednego z kontraktów wykonawczych²² na roboty nastąpiło 12-miesięczne opóźnienie terminu ukończenia robót. Wykonawca zakończył roboty budowlane w 2019 r. zamiast w zakładanym terminie umownym w 2018 r. Opóźnienie wynikało z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Spółka obciążyła wykonawcę notą księgową w wysokości 1 580,2 tys. zł. Niedotrzymanie ww. terminu przez wykonawcę nie miało wpływu na termin zakończenia Projektu realizowanego. Instytucja Pośrednicząca²³ wyraziła zgodę na zmianę terminu osiągnięcia jednego ze wskaźników produktu²⁴ i wskaźników rezultatu²⁵ z 2018 na 2019 rok.

(akta kontroli str. 108, 114, 136, 140)

Do końca 2019 r. zostały zakończone trzy kontrakty na roboty budowlane²⁶. W wyniku realizacji Projektu Spółka osiągnęła trzy²⁷ spośród pięciu wskaźników produktu oraz obydwa²⁸ wskaźniki rezultatu bezpośredniego. Ogłędziny dwóch wybranych obiektów²⁹ potwierdziły zakończenie i wykonanie robót w zakresie zgodnym z wnioskiem o dofinansowanie. Zaawansowanie pozostałych dwóch³⁰ wskaźników produktu wyniosło odpowiednio 49,6% i 64,8% i nie występowało ryzyko nieosiągnięcia ich w wyznaczonych terminach do końca 2021 i 2023 roku. Uzyskane wskaźniki przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych celów projektu m.in. takich jak: poprawa efektywności funkcjonowania Centralnej Oczyszczalni Ścieków, poprawa systemu dystrybucji wody pitnej dla mieszkańców, poprawa jakości środowiska, ochrona przed zanieczyszczeniami rzeki Wisły, umożliwienie przyszłego rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

(akta kontroli str. 5-12, 120-135, 137-138, 145)

¹⁷ Przy dopuszczalnych 90 dniach zgodnie z umową o dofinansowanie liczonych od dnia przekazania poprawionego wniosku o płatność.

¹⁸ Liczonych od dnia złożenia wniosku o płatność.

¹⁹ Według harmonogramu płatności z 7 grudnia 2018 r.

²⁰ Kwota uwzględnia 2 000,0 tys. zł zaliczki przekazanej 11 grudnia 2018 r. w ramach wniosku o płatność nr 12.

²¹ Kwota nie zawiera wykorzystania i rozliczenia zaliczki przekazanej 30 grudnia 2019 r. w wysokości 6 168,1 tys. zł. Kwota zostanie rozliczona w następnych wnioskach o płatność.

²² K Z-1/W „Modernizacja Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Toruniu”.

²³ Tj. Ministerstwo Klimatu.

²⁴ Liczba zmodernizowanych oczyszczalni – 1 szt.

²⁵ Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczeniu oraz liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonemu oczyszczania ścieków – 2 861 RLM.

²⁶ Z-1, Z-2 i Z-4;

²⁷ 1) Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej; 2) Długość wybudowanej sieci wodociągowej; 3) Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków.

²⁸ 1) Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczeniu; 2) Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonemu oczyszczania ścieków.

²⁹ Przeprowadzone 4 lutego 2020 r. dla obiektów: Centralnej Oczyszczalni w Toruniu oraz tłoczni ścieków przy ul. Relaksowej na OM Czermiewice.

³⁰ 1) Długość przebudowanej sieci wodociągowej; 2) Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej.

Spółka prowadziła monitoring postępu rzeczowego w zakresie realizacji wskaźników. Każdy z Wykonawców na roboty zobowiązany był do przedstawiania comiesięcznych raportów z postępu prac na kontrakcie. Miesięczne i kwartalne sprawozdania z zaawansowania i realizacji robót składał Inżynier Kontraktu, który nadzorował roboty. Ponadto organizowano cotygodniowe narady techniczne, narady koordynacyjne oraz comiesięczne spotkania dotyczące postępu robót.

(akta kontroli str. 349)

Zgodnie z umową o dofinansowanie postęp rzeczowy w zakresie realizacji wskaźników oraz napotkane problemy w realizacji Projektu, Beneficjent przedstawiał w składanych wnioskach o płatność. Spółka nie otrzymywała od Instytucji Wdrażającej i Pośredniczącej zaleceń lub wytycznych w celu ich usunięcia.

(akta kontroli str. 140, 352)

Prawidłowość realizacji Projektu nie była przedmiotem kontroli przeprowadzanych przez instytucje zarządzające, pośredniczące oraz audytowe, a także przez przedstawicieli Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.

(akta kontroli str. 352)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W przypadku trzech³¹ z sześciu badanych wniosków o płatność, Spółka przekroczyła termin przewidziany w umowie o dofinansowanie, na złożenie do IW poprawionego wniosku uwzględniającego uwagi NFOŚiGW. Zgodnie z § 8 pkt. 17 umowy o dofinansowanie Beneficjent jest zobowiązany na wezwanie Instytucji Wdrażającej, do złożenia poprawionego dokumentu w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. W przypadku dwóch wniosków o płatność termin ten, został przekroczony o dwa dni natomiast w jednym przypadku o 16.

(akta kontroli str. 33, 139-140)

Kierownik Jednostki Realizującej Projekty z dofinansowaniem z UE Menedżer Finansowy wyjaśniła, że w przypadku wniosków o płatność nr 12 i 15 na opóźnienia złożenia poprawionych dokumentów wpływ miały m.in. konieczność zatwierdzenia przez Inżyniera dokumentów kontraktowych w czasie trwania przerwy świątecznej oraz sezon urlopowy. Przyczyną przekroczenia terminu dla wniosku nr 16 były trwające uzgodnienia telefoniczne z IW dotyczące sposobu odpowiedniego przedstawienia poprawnych danych we wniosku.

(akta kontroli str. 351-352)

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Zapewnienie działań mających na celu terminowe składanie do NFOŚiGW poprawionych wniosków o płatność.

³¹ Nr 12, 15 i 16.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz,marca 2020 r.

Kontroler
Robert Elwertowski
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
Tomasz Sobecki

.....
Podpis

.....
Podpis